

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 76P/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124200811
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124200811.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, zastúpenú v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov matky C. A., nar. dňa XX.XX.XXXX, bytom D., E. XXXX/XX, a otca B. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, bytom F. G. F. H., D. XXXX/X, o návrhu matky na pozbavenie rodičovských práv takto

rozhodol:

- Súd návrh zamietá.
- Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletej sa podaným návrhom domáhala, aby súd zbavil otca rodičovských práv voči maloletej A. B.. Uviedla, že je to už viac ako dva roky, čo nemá srdce ani uši pre načúvanie jej potrebám, jej túžbam, jej emocionálnemu, fyzickému i psychickému, teda celostnému zdravému vyváženému rozvoju. Odkedy A. odišla zo I. C. F. H. F. G. F. H., neprejavil žiaden záujem o jej štúdium, výsledky, napredovanie, neinformoval sa na pedagógov. Bol prizvaný na osobné stretnutie i nahliadnutie na vyučovací proces do školy J., ktoré ignoroval, nezaujímal sa o preskúšania v pôvodnej škole. Matku nekontaktoval ohľadne maloletej, mnohé informácie dostal podané len dobrou voľou matky a jej skontaktovaním sa s ním. Na osobné stretnutie reagoval so slovami „ak niečo chcem, viem, kde býva“. O preskúšaní A. v pôvodnej škole otca informovala matka. Nemá záujem o mimoškolské aktivity dcéry, nezaujíma ho jej zdravotný stav. V návrhu na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti o syna K. uviedol, že nemá vedomosť o presnej adrese dcéry, ale neuviedol, že sa o ňu ani nezaujímal. Prestup do školy v D. podpísal s nevoľou. Svojím panovačným spôsobom jednania spôsobil dcéru zranenia, ale aj jej snahu ochrániť samu seba odcudzením sa mu až do takej miery, že i napriek láske, ktorú k nemu prechovávala sa rozhodla nestretávať sa s ním. A. svojimi výsledkami dokázala jemu i ostatným správnosť svojho rozhodnutia. Matka vždy konala v úmysle vyššej morálky, čestnosti a zodpovednosti voči deťom. Hodnoty ako pravdivosť, rešpektovanie slobodnej vôle a s tým spojená zodpovednosť boli u nej na prvom mieste. Po viac ako dvoch rokoch súdnych sporov si A. vydýchla a spolu s ňou i matka. Škola, ktorú maloletá v súčasnosti navštevuje je v mnohých smeroch rešpektujúcejšia a slobodnejšia ako tá, kam sa všetci pokúšali A. vrátiť. Výsledky, ktoré A. dosahuje sú výborné a pedagógovia, ktorí ju sprevádzajú cestou nadobúdania nových vedomostí majú radosť z prítomnosti maloletej. Bola to dlhá cesta súdnych pojednávaní, neodkladných opatrení, rozhodnutí, zapretí práv a faktov, o ktorých mnohí vedeli, že sú pravdou, no nemali odvahu vystúpiť z davu a postaviť sa za seba či svoje deti. Stálo ich to veľa úsilia. Boli nútení vziať si úver, aby dokázali zvládnuť situáciu i po finančnej stránke. Ochránila však dcéru, jej slobodu a dôstojnosť, ktorá začal byť utláčaná náhubkami, ktoré dcéru dusili fyzicky i psychicky a k tomu pridané boľavé malé rúčky 9-ročného dievčatka, ktoré boli poškodené dezinfekciou aplikovanou v „bezpečnom“ prostredí pôvodnej školy. A to bol začiatok tohto konca, prečo sa A. sama

rozhodla a požiadala ju o to, aby bola oslobodená od bezcitného konania zo strany otca, ktorý nemal srdce a pochopenie už od začiatku. Dcére matka rozumie a podporuje ju a súhlasím s tým, aby niekto s takýmto postojom k vlastnej dcére nemal právo na rozhodovanie, zasahovanie a ovplyvňovanie A. akýmkoľvek spôsobom v ďalších rozhodujúcich situáciách na jej ceste životom.

2. Otec maloletej sa k návrhu písomne nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, správou kolízneho opatrovníka a výsluchom účastníkov konania.

4. Rodičia maloletej A. majú dve deti – A. a K..

5. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 31.05.2018 č.k. 9P/91/2017-87 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 26.11.2018 č.k. 6CoP/43/2018-140 bola maloletá A. spolu s bratom K. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia boli oprávnení a povinní deti zastupovať a spravovať ich majetok. Bol upravený styk otca s mal. A.. Otcovi detí bolo uložené prispievať na obe maloleté deti po 100,-EUR mesačne k rukám matky a na tvorbu úspor sumou 30,-EUR mesačne na každé dieťa.

6. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 02.02.2023 č.k. 9P/70/2021-306 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 21.12.2023 č.k. 15CoP/40/2023-391 súd určil, že je maloletá A. povinná plniť povinnú školskú dochádzku v I. L., M. C. F. XXX, F. G. F. H..

7. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 08.12.2023 č.k. 76P/46/2023-80 bol maloletý K. zverený do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 50,-EUR mesačne. Týmto Rozsudkom došlo k zmene pôvodného rozhodnutia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 31.05.2018 č.k. 9P/91/2017-87.

8. Starostlivosť o maloletú A. tak v súčasnosti vykonáva matka, osobnú starostlivosť o maloletého K. zabezpečuje otec. Z výsluchu matky vyplýva, že celá táto situácia začala zhruba pred 4 rokmi, v období pandémie. Vtedy vyzývala otca, aby spravil niečo pre to, aby A. nemusela chodiť do školy, kde predtým chodila, pretože to nechcela. Dôvody boli opodstatnené. Dnes sa už vie, že pandémia bol veľký podvod, ktorý sa ťahá doteraz. Ona spravila všetko preto, aby A. mala zabezpečené kvalitné a bezpečné prostredie, kde má zabezpečené vzdelanie, a kde je o ňu postarané v čase, kedy tam ona ako matka nie je. Otec vtedy začal zbrojiť a trvá to podľa matky až doteraz. Otec vždy fungoval formou odporu, vzdoru, ubližovania. Vyvrcholilo to až tým, že A. povedala, že nechce, aby otec o nej rozhodoval. Teraz, keď debatovali o strednej škole K., tak sa matky spýtala, ako to bude s ňou, keď pôjde na strednú školu, či jej otec opäť bude robiť problémy. To je dôvod, prečo si matka praje, aby sa A. mohla sama rozhodnúť. Matka nevie, čo chce spraviť otec, má s tým zlé skúsenosti, keď s ňou nekomunikuje, nepýta sa na A.. Musí preto urobiť všetko, aby bola A. v bezpečnom prostredí, aby vedela, medzi akými ľuďmi je. A. odmietla stretnutie s otcom na základe toho, že jej otec bránil chodiť na inú školu. Asi 2,5 roka sa otec s dcérou nestretol. Otec neprejavuje záujem o stretnutie s A. a matka ju ani nebude v stretnutiach podporovať. Vie, že sa tam A. necíti dobre. V čase, keď A. prestala chodiť na tretiu základnú školu a prešla do školy J., ešte k otcovi chodila. Snažila sa ju podporiť v tom, aby sa s otcom o celej veci porozprávala. A. nemala dôveru k otcovi, bála sa, že otec s tým nebude súhlasiť. Niekedy sa debata začala, ale neprišlo tam k nejakému vypočutiu, k pochopeniu. Matka si myslí, že A. má teraz dobrú školu, dobrých učiteľov, dobrých spolužiakov, je spokojná. Určite chce, aby sa situácia v rodine upokojila, aby neprichádzalo k takýmto nezhodám. Keď odchádzala na pojednávanie, A. jej povedala, že je silná, že to zvládne. Aj pre ňu sú to skúšky, aby zistila, že sa dá komunikovať aj bez tretej osoby, ktorá do vecí nie je citovo zaangažovaná. A. s K. nie sú vôbec v kontakte. Nevideli sa asi trištvrte roka. Mala by možno záujem o takéto stretnutie, ak by cítila, že brat bude stáť na jej strane, že ju podporí, napr. aj v otázke školy. Necháva to však otvorené. Matka s K. v kontakte je. G. K. a A. nebol taký typický súrodenecký vzťah, nefungovalo to tak ani v čase, keď spolu žili. Mali sa radi, hrávali sa spolu, ale nejaká spätosť medzi nimi nebola. Matka u detí rešpektuje ich slobodnú vôľu. Veľa vecí spolu preberali. Deti trávili čas aj u nej, aj u otca. Matka mala možnosť precítiť to, čo deti chcú. Rozhodnúť podľa toho, akou cestou chcú ísť oni. S deťmi sa rozprávala, povedala im vždy dôsledky toho, keď sa pre niečo rozhodnú. Ako príklad môže uviesť situáciu, keď boli zatvorené školy, deti boli doma, a potom mali možnosť vrátiť sa späť do školy, avšak s obmedzeniami. Tu mali napr. deti rozdielne názory, A. chcela byť s deťmi, ale

chcela zostať aj slobodná, teda jej vysvetlila, čo to prináša. Nechcela chodiť do školy, kde sa jej bude zle dýchať a radšej zostala doma. K. chýbali kamaráti. Tomu tiež vysvetlila ako to všetko vplyva na človeka, ale rešpektovala jeho rozhodnutie, keď sa do školy chcel vrátiť. Názory detí sú rozdielne, nemôže ich vlastniť, ovplyvňovať v nejakých slobodných rozhodnutiach, necháva ich, aby si vybrali vlastnú cestu. Keď deti chodili na týždeň k nej a týždeň k otcovi, nemali s otcom spoločný názor na veci, avšak ona nemohla deti zamknúť doma, zabrániť im chodiť k otcovi alebo do školy. Keď A. začala chodiť do školy J., bolo vidieť, že to bolo dobré rozhodnutie, pričom otec mal možnosť, aby nahliadol do prostredia, ako sa deti učia, avšak nespravil to a podľa toho následne aj konal. A. zažívala neistotu, o celej situácii vedela, keďže bola v rozhovore so sociálnymi pracovníčkami. Na tento rozhovor ju matka pripravovala. Povedala jej, že tatino nechce, aby chodila do takejto školy a ona si musí svojej stanovisko obhájiť. Táto škola bola jediná škola nablízku, aj keď to bolo 60 km, kde boli ochotní vzdelávať deti v slobode, bez toho, aby si museli dávať na ruky dezinfekciu, náhubky alebo sa rozhodovali či budú alebo nebudú chodiť na telesnú. To, čo sa robilo na ostatných školách bolo v rozpore so zdravým vývinom detí. Keď sa dieťa bojí, to je to najhoršie. Zažíva neistotu, nemá dôveru v rodiča, stále musí byť konfrontované, napr. aj vo vzťahu k súdu. V období, keď sa rozhodovalo o tejto škole, A. ešte k otcovi chodila. Celé jedno leto sa o škole bavili s tým, že ponúkala otcovi viaceré alternatívy, viackrát dvíhala telefón. Chcela, aby on ponúkol nejaké iné riešenie, k tomu však neprišlo. Otec si vyživovaciu povinnosť k A. plní. Určite má na A. telefonický kontakt, avšak nevolajú si. A. si nevolá ani s K., na toho kontakt má. Podľa nej sú to dosť závažné dôvody pre to, aby sa mohlo posúdiť, či otec môže o dieťaťi rozhodovať alebo nemôže rozhodovať. Napríklad aj na základe vysvedčenia by otec mohol popremýšľať, či konal dobre. Mohol by dcére povedať, že ja na ňu hrdý alebo prepáč, že som tak konal. Je to znak toho, aký máme postoj k dieťaťu. Nie sme neomylní, aj priznanie chyby nám umožňuje priblížiť sa k dieťaťu. Pokiaľ ide to, čo by mohol otec urobiť, aby sa zlepšil vzťah s A., je to jeho úloha. Ide o to, aby dcéra k nemu nadobudla dôveru, že jej verí, že sa za ňu postaví. To, že sa rodičia rozišli bolo určite pre deti náročné, pre A. aj dosť podstatné, avšak podstatné bolo to, čo sa stalo potom. Otec po presťahovaní sa A. dal podpis na to, aby A. chodila do novej školy. Či mal s tým nejaký vnútorný boj nevie.

9. Z výsluchu otca vyplýva, že k zmene školy došlo počas covidu. Išlo o obdobie mája a júna, následne od septembra už opatrenia v školách neboli. A. mohla pokračovať v pôvodnej škole. Mali niekoľkohodinové rozhovory o školách, vždy vyslovoval nesúhlas s priradením na nejakú alternatívnu školu, avšak stalo sa to aj tak. Od počiatku sa veci porušujú a teraz sa to obracia proti nemu. Keď volal na alternatívnu školu riaditeľovi, ten nevedel, že otec existuje, že by mal mať súhlas aj od neho, čo tiež svedčí o tom, akú dôveryhodnosť takáto škola mala. Keďže napriek jeho nesúhlasu bola A. priradená do inej školy, nemal inú možnosť, ako sa obrátiť na súd. V pôvodnej škole A. nemala problémy ani so školou, ani s výsledkami, teda nemožno tvrdiť, že v novej škole dosahovala lepšie výsledky. Keď mali na súde niekoľko sedení, snažil sa potom ešte A. dovolať, avšak keď mu to zdvihla, nechcela sa s ním rozprávať. Potom si asi zmenila číslo a dovolať sa jej nedalo. Písal jej cez sociálnu sieť, či si to prečítala, nevie. Nemá sa s ňou ako skontaktovať. Aj teraz, keď menila školu, mu matka nechcela povedať, kam A. pôjde, predložila mu len čistý papier, nakoniec ho podpísal. Pokiaľ matka tvrdí, že nemá záujem sa s A. stretávať, nie je to tak, nemá možnosť sa s ňou spojiť, matka ho obchádza, cez ňu sa s A. spojiť nemôže, keďže ako matka jeho dôveru už stratila. E. K. matka vlastne vyhodila z domu, keď sa sťahovala do D., povedala mu to v ten deň, otcovi nepovedala nič. Pokiaľ je škola spádová, nevie, prečo nevidí edupage. Sám do školy nevolal, pochybuje, že by mu škola dala nejaké objektívne informácie o A., keďže tam matka pracuje a určite je tam pekne vykreslený. Nevie, či by mu matka odpísala, ak by sa na A. informoval cez ňu, v minulosti by mu odpísala. Posledné stretnutie s A. bolo na výročie Nežnej revolúcie, keď o tom pozerali program v TV a vtedy A. povedala, že Slováci sú ovce a Slovensko neexistuje. Myslí si, že tu má vplyv partner matky. Odišla potom s plačom do izby, nechcela sa o celej veci rozprávať, a potom odišla k matke. Viac sa už nebavili. Snažil sa jej vysvetľovať, čo bolo, ako vznikalo Slovensko a práve na toto mu povedala, keďže v tom čase bežali rôzne propagandy, bolo to počas covidu, že Slováci sú ovce a Slovensko neexistuje. K nejakej hádke však nedošlo. Nevedel, kde A. v D. býva, nevie to ani K.. Je to zrejme niekde na N. podľa adresy z papierov. Nevie, či K. už prekúsol to, že sa matka odsťahovala do D., bol z toho vykoľajený, trvalo to celé letné prázdniny. S A. sa v podstate nechce stretávať. Ako deti sa hrávali, je však starší, postupne začal mať vlastnú partiu, zrejme by mu mladšia sestra prekážala, ako to býva zvykom. Ale myslí si, že neskôr by si určite cestu k sebe našli. Po odchode matky do D. pred letnými prázdninami sa K. s mamou stretou asi trikrát, avšak nie v jej domácnosti. Otec si myslí, že keď dieťaťu dáme na výber, že môže chodiť do školy, kde sa učia hrou a chodí tam dvakrát do týždňa alebo môže chodiť do bežnej školy, tak je voľba jasná. Myslí si, že vyjadrenia, ktoré tu sú, sú dospelácke a prebieha tam veľká manipulácia zo strany matky a jej partnera. Pokiaľ ide o partnera matky, stretli sa v období,

keď sa ho snažili presvedčiť na alternatívnu školu, vtedy usúdil, že dcéru ovplyvňujú. Zúčastňujú sa víkendových pobytov, kde riešia, že človek je živý tvor, nerešpektujú štát, právny systém, žijú si svojím voľným spôsobom života. Pred Vianocami mu volal syn partnera matky s tým, že vie, že má v tejto domácnosti dcéru, a hovoril mu, že s jeho otcom nie je nič v poriadku. V podstate ani vlastné deti ho neakceptujú. Už si začína myslieť, že môže byť ohrozením pre A.. Nevie, či správy, ktoré posielala, idú na správny kontakt.

10. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 16.04.2024 vyplýva, že matka žije od júna 2023 v trojizbovom nájomnom byte spolu s manželom N. A. a maloletou A.. Byt sa nachádza na najnižšom poschodí budovy, v ktorej má maloletá A. základnú školu, ktorú navštevuje. Domácnosť bola v čase šetrenia čistá, udržiavaná, maloletá A. má v domácnosti matky vlastnú detskú izbu zariadenú potrebným nábytkom a osobnými vecami. V detskej izbe sa nachádza tiež elektronický klavír, detská literatúra, maloletá A. pestuje kvety. Matka uviedla, že je zamestnaná v O. L., E. P. P., škola má pobočku aj v D.. Matka pracuje na pracovnej pozícii vychovávateľka a tiež vydáva stravu. Dôvodom podania návrhu na pozbavenie rodičovských práv je podľa tvrdení matky nezáujem otca o dcéru A., 2 roky sa už otec na dcéru nepýta, otec dcéru nerešpektoval ohľadom jej záujmu o alternatívnu formu vzdelávania, trval na tom, aby navštevovala spádovú základnú školu. Matka naposledy kontaktovala otca maloletej v lete 2023, otec jej dobrovoľne podpísal súhlas so zmenou školy maloletej na školu, ktorú teraz navštevuje. Matka z vlastnej iniciatívy otca nekontaktuje, nedáva mu informácie o dcére. So synom K., ktorý aktuálne žije u otca, sa stretla naposledy v januári 2024, pravidelne sa nestretávajú, je to sporadické, avšak sú v pravidelnom kontakte cez telefón. Matka uviedla, že nechce na maloletého K. robiť nátlak a necháva mu slobodu v rozhodovaní vo vzťahu k nej. Uviedla, že s maloletou A. otvorene komunikuje o rodinných vzťahoch, majú dobrý vzťah. Počas pohovoru s maloletou v domácnosti matky, bez prítomnosti rodiča, bola maloletá veľmi citlivá, rozrušená, pohovor bol pre ňu zaťažujúci. Pri komunikácii o rodinných vzťahoch s otcom, bratom, súrodencami zo strany otca, starými rodičmi bola rozľútená a tiekli jej slzy. Maloletá uviedla, že navštevuje O. L. H. D., ktorá sídli nad bytom, kde žije s maminou a N., jej manželom. Mamina pracuje v jej škole a Jarko pracuje online – robí webové stránky a maľuje obrázky. U maminy má samostatnú detskú izbu, spí na matraci, lebo o to žiadala, takto jej to vyhovuje. Vzdeláva sa prezenčne, do školy chodí každý deň. Má C. N., sú spolužiačky, rozumie si s ňou. Učí sa hrať na klavír. Chodí tiež na gymnastiku, a to pravidelne každý utorok a štvrtok. V škole chodí na divadelný krúžok. S bratom K. sa nestretáva, občas si napíše na sviatky a Vianoce. S tatinom bola naposledy pred 2 rokmi, vôbec sa nekontaktujú, tatino jej nepíše. Nedostáva od neho žiadne darčeky a ona mu tiež žiadne darčeky nedáva. Nevie povedať, prečo je v rodine takáto situácia. Chcela by mať iné priezvisko, chcela by sa volať A., a nechce, aby mal otec možnosť o nej rozhodovať. O podanom návrhu na súd vie, súhlasí s ním, lebo tatino ju nerešpektoval a dával maminu na súd počas 2 rokov, tatino chcel, aby nosila rúška (maloletá plače pri týchto vyjadreniach). Vie, že tatino má ďalšie dve deti, brata K. videla naposledy keď bol bábätko, mal asi 1 mesiac, druhého brata ešte nevidela. O súrodencov nemá záujem, lebo sú malí. S tatinom sa vôbec nechce stretávať a s bratom tiež. K starým rodičom zo strany maminy nechodí, bývajú v F. H., nechodí k nim preto, lebo rodičia chceli, aby mamina zostala s B. a nezobrala si N.. Mamina sa nestretáva ani so svojimi súrodencami. V domácnosti otca bol počas šetrenia aj K.. Byt, v ktorom žijú, je štvorizbový, zariadený potrebám rodiny. K. má samostatnú detskú izbu, pri neformálnom pohovore uviedol, že je u otca spokojný, s mamou sa stretáva sporadicky, sú v pravidelnom telefonickom kontakte, so sestrou A. sa stretáva veľmi málo. Nie je s ňou v telefonickom kontakte. Aktuálne sa rozhoduje o strednej škole. Navštevuje tiež domácnosť starých rodičov z matkinej i otcovej strany, u starých rodičov matky trávi aj víkend. Vo voľnom čase sa venuje volejbalu. Otec uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí, o dcéru A. má záujem, avšak je veľmi sklamaný z toho, ako dopadli súdne pojednávania, snažil sa bojovať o dobro pre A. a skončilo to tak, že s dcérou nie je v žiadnom kontakte. Je mu ľúto, že sa nestretávajú, ani neudržiavajú telefonický kontakt, A. zmenila telefónne číslo a nové číslo nemá. Cez prázdniny 2023 podpísal A. súhlas s novou školou, lebo A. sa vyjadrila, že pokiaľ jej nepodpíše novú školu, nemá o neho záujem. Výživné na dcéru pravidelne platí vo výške 100 EUR mesačne a platí jej tiež sporenie vo výške 30 € mesačne. Otec sa vyjadril, že v jeho možnostiach nie je zmeniť túto situáciu. Situáciu v domácnosti dcéry ovplyvňuje manžel matky, ktorý sa angažuje v komunite Živý človek UCC, sú to ľudia „mimo systém“, ktorí nerešpektujú žiadne pravidlá. Matka maloletej A. je pod vplyvom svojho manžela. Zo správy ďalej vyplýva, že obidvaja rodičia majú v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre maloletú A.. Maloletá je v osobnej starostlivosti matky, s otcom sa nestretáva, nie je v pravidelnom kontakte s bratom K. ani so súrodencami K. a B., ktorých nepozná. Maloletá A. nemá kontakt ani so širšou rodinou zo strany matky ani otca, k jej blízkym osobám patrí len matka a jej manžel. Vzťahy medzi rodičmi maloletej sú po rozchode vážne narušené, rodičia

nekomunikujú, otec nemá žiadne informácie o dcére. Počas pohovoru s maloletou neboli zistené také závažné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vôľu maloletej vyjadrenú verbálne. Maloletá uviedla, že otec ju nerešpektoval vo výbere školy, avšak aktuálny stav je taký, že otec dobrovoľne súhlasil so zmenou školy a maloletá aktuálne chodí do školy, ktorú chcela navštevovať. Maloletá A. má prerušený kontakt so súrodencami a širšou rodinou, čo rozhodne nie je v jej záujme, vzťahy v rodine sú vzájomne narušené, rodičia maloletej nevedia nájsť východisko z tejto situácie, matka navrhuje pozbaviť otca rodičovských práv a otec má postoj rezignácie a beznádeje vo vzťahu s maloletou. Uvedená rodinná situácia nie je v záujme maloletej, rovnako návrh matky na pozbavenie otca rodičovských práv.

11. Podľa § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

13. Podľa § 38 Zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

- a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,
- b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo
- c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje. Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozoreniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

14. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

16. Podľa čl. 29 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zhodujú, že výchova dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a rozumových aj fyzických schopností v čo najširšom objeme;
- b) výchove zameranej na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám, a tiež k zásadám zakotveným v Charte Spojených národov;
- c) výchove zameranej na posilňovanie úcty k rodičom dieťaťa, k svojej vlastnej kultúre, jazyku a hodnotám, k národným hodnotám krajiny trvalého pobytu, ako aj krajiny jeho pôvodu, a k iným civilizáciám;
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlavia a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) výchove zameranej na posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu.

17. V záujme dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný

s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Ako vyplýva z citovaných ustanovení, predpokladom pre obmedzenie alebo dokonca pozbavenie výkonu rodičovských práv je splnenie podmienok, ktoré sú uvedené v citovanom ustanovení § 38 ods. 2 až 4 Zákona o rodine. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a zároveň existuje niektorý z dôvodov uvedených v § 38 ods. 2 písm. a) až c), t. j. rodičia žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života alebo svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, prípadne nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa, súd musí vysloviť obmedzenie výkonu ich rodičovských práv. Obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností môže spočívať napríklad v zákaze výkonu konkrétne určeného práva a povinnosti (napr. zákaze zastupovať maloleté dieťa, zákaze ponechávať maloleté dieťa v starostlivosti konkrétnej osoby a pod.) alebo požiadavke schválenia konkrétne určených úkonov súdom, alebo určení spôsobu výkonu niektorých rodičovských práv a povinností. Dôvodom na rozhodnutie o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností sú spravidla existujúce skutočnosti subjektívnej povahy, ktoré svojou intenzitou a povahou neodôvodňujú rozhodnutie o pozbavení rodičovských práv a povinností podľa § 38 ods. 4 alebo iné opatrenie, resp. zásah. Pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv je najzávažnejším a najtvrdším zásahom do rodičovských práv. Súd rodiča pozbaví výkonu rodičovských práv, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva. Pozbavenie sa vždy týka všetkých rodičovských práv a povinností konkrétneho rodiča vo vzťahu ku konkrétnemu maloletému dieťaťu. Za zneužívanie rodičovských práv a povinností považuje literatúra zvrátenie účelu výchovy proti záujmom dieťaťa, resp. úmyselné konanie ohrozujúce telesný alebo duševný vývoj dieťaťa. Odsek 4 ako príklad zneužívania rodičovských práv uvádza týranie, zneužívanie, zanedbávanie maloletého dieťaťa alebo iné zlé zaobchádzanie. Súdy za zneužívanie rodičovských práv považujú napríklad ohrozovanie telesného a duševného vývoja detí, umožňovanie im páchať trestnú činnosť, navádzanie na trestnú činnosť, vedenie nemorálneho spôsobu života a pod. Za závažné zanedbávanie výkonu rodičovských práv sa považuje aj absolútny nezáujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu, dlhodobé neplnenie si rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťu, opustenie dieťaťa a pod. (pozri aj R 21/1990, R 41/1976).

19. Dôvodom, pre ktorý má byť otec maloletej A. pozbavený výkonu rodičovských práv je podľa matky skutočnosť, že otec nenačúva potrebám maloletej, nerešpektuje jej túžby, neprispieva k jej zdravému rozvoju. Z vykonaného dokazovania, ale i predchádzajúcich konaní jednoznačne vyplýva, že k narušeniu vzťahov medzi A. a jej otcom došlo v období covidu. Matka maloletej bez súhlasu otca rozhodla o tom, že maloletá A. sa nevráti späť do pôvodnej školy, ktorú navštevovala, svojvoľne zapísala dcéru bez vedomia otca do inej školy (I. E. G. M.), kde sa výučba neuskutočňovala prezenčnou formou, s čím otec nesúhlasil. S otcom sa nejednalo ani na úrovni školy, ktorá pre zapísanie A. nevyžadovala súhlas jej otca, čím došlo k viacerým porušeniam zákona. Táto škola nereagovala ani na výzvu súdu, aby oznámili, akým spôsobom bolo napríklad rozhodnuté o odvolaní otca voči rozhodnutiu o prijatí maloletej A. do tejto školy (ktoré pôvodne otcovi ani nebolo doručené). Na základe návrhu otca sa následne viedlo konanie, ktorého výsledkom bolo, že súd určil, že maloletá má plniť povinnú školskú dochádzku v pôvodnej škole v F. G. F. H. a nie v škole, do ktorej ju matka svojvoľne prihlásila. Počas tohto konania sa súd opakovane pokúšal zistiť stanovisko maloletej k tomu, akú školu chce navštevovať, na pojednávania opakovane predvolával matku aj s maloletou, avšak pojednávania súdu sa zúčastňoval iba otec maloletej. Matka sa účasti na súde zjavne vyhýbala, konanie predlžovala a neuvádzala ani sama také skutočnosti, z ktorých by malo vyplývať, že je v záujme maloletej, aby navštevovala inú školu. Aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 15CoP/40/2023-391 vyplýva, že to bola matka, ktorá nezabezpečila na súde prítomnosť maloletej, ktorá tak nemohla prejaviť svoj vlastný názor.

20. Je zrejmé, že medzi rodičmi neprebíha riadna komunikácia o maloletej. Maloletá A., keďže je vo výlučnej starostlivosti matky a s otcom sa nestretáva, je nepochybne pod vplyvom názorov matky, ktoré v plnej miere preberá, a to ovplyvňuje aj jej postoj k otcovi. Nie je to otec, ktorý by o A. nejavil záujem, ale je to matka, ktorá zlyhala v tom, aby sprostredkovala komunikáciu medzi otcom a maloletou a vzťah otca a dcéry v plnej miere podporovala. To však predpokladá, že matka bude s otcom diskutovať o problémoch a nebude iba tvrdošijne presadzovať svoje názory. Otec v súčasnosti nemá žiadny dosah na to, aby s maloletou mohol byť, keďže A. je v plnej miere ovplyvnená postojmi matky. Matka maloletej síce poukazuje na skutočnosť, že svojim deťom necháva voľnosť a slobodu, ale v skutočnosti je za výchovu

detí a ovplyvňovanie ich vývoja zodpovedný rodič. V záujme dieťaťa nie je, aby všetky rozhodnutia boli podľa neho, ale v záujme dieťaťa je, aby jeho výchovu usmerňovali na základe dohody obaja rodičia. Nepochybne v začiatkoch súčasných problémov zohrala matka maloletej veľkú úlohu, keď ovplyvňovala dieťa v tom smere, aby negatívne pristupovalo k opatreniam štátu (rúška, hygiena a podobne) a naviedla ju na cestu, ktorú matka považovala za jedinú správnu. Matka si však musí uvedomiť, že nielen ona je rodičom dieťaťa, ale výchova dieťaťa by mala byť výsledkom dohody oboch rodičov o tom, ako výchovu a vzdelávanie dieťaťa realizovať. Otec má o svoje deti záujem, avšak matka mu svojimi krokmi znemožňuje, aby sa na výchove A. podieľal. Otec výchovu K. zastrešuje, synovi nebráni v kontakte s matkou, hoci by mohol zaujať rovnaký postoj ako matka k stretnutiam otca s dcérou. Otec sa snaží A. kontaktovať, avšak je to bez odozvy a prakticky až do súdneho pojednávania ani nevedel, či je jeho telefonický kontakt na maloletú správny. Až na pojednávaní súdu zistil, že maloletá jeho správy dostala, ale na ne nereagovala.

21. Pokiaľ ide o dôvody pre prípadné obmedzenie výkonu rodičovských práv, súd nezistil, že by otec maloletej žil neusporiadaným spôsobom života, keďže riadne pracuje, stará sa o tri deti, partnerku. Svoje povinnosti vo vzťahu k A. vykonáva podľa toho, ako mu je to umožnené, teda riadne si plní vyživovaciu povinnosť, chcel by sa podieľať na jej výchove, avšak je mu to znemožňované. Súd teda nezistil dôvody, pre ktoré by mohlo dôjsť k obmedzeniu výkonu jeho rodičovských práv. Absolútne neboli zistené ani dôvody pre pozbavenie otca výkonu rodičovských práv, keďže zo strany otca nebolo zistené týranie maloletej, jej zneužívanie, zlé zaobchádzanie s ňou. Otec, v snahe zlepšiť vzťah dcéry k nemu, pristúpil v súčasnosti aj k tomu, že dal súhlas k prestupu A. na inú školu, ktorú aj riadne navštevuje. Napriek tomu ho dcéra podľa matky stále nechce kontaktovať. Aj zo správy kolízneho opatrovníka jednoznačne vyplýva, že maloletá celú situáciu vníma ťažko, so situáciou v rodine nie je zmierená. Sama prezentovala pred kolíznym opatrovníkom názory, ktoré sú skôr názormi jej matky (tatino dával maminu na súd počas dvoch rokov, tatino chcel, aby nosila rúška). To, že aj podaný návrh na pozbavenie výkonu rodičovských práv je výsledkom názorov a cieľov matky vyplýva aj z jej vyjadrení, keď povedala, že si ona praje, aby sa A. mohla sama rozhodovať, že ona má zlé skúsenosti s tým, čo chce otec spraviť, ona nebude podporovať stretnutia otca s dcérou a podobne. Je zarážajúce, ak matka nepodporuje dieťa v kontakte so svojím otcom, ale ani so širšou rodinou. Maloletý K. je v kontakte s rodinou matky aj s rodinou otca, teda otec ho v stretnutiach podporuje, inak by sa nerealizovali. A. nie je v kontakte ani s rodinou matky, ktorá sa sama so svojou rodinou nekontaktuje. I to svedčí o tom, že je značne pod vplyvom matky a nedokáže sa sama z tohto vplyvu zatiaľ vymaniť.

22. Keďže neboli zistené žiadne také skutočnosti, pre ktoré by malo byť do rodičovských práv otca vo vzťahu k A. zasiahnuté, bol návrh matky v celom rozsahu zamietnutý.

23. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na cestou tunajšieho súdu písomne v troch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

V prípade podania odvolania sa v odvolaní uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.